

ŞİDDET MAĞDURU KADINA VERİLEN SOSYAL HİZMETLER: TRABZON İLİ ÖRNEĞİ¹

Kübra YAVUZ²,

Fatma OKUR ÇAKICI³

ÖZET

Kadına yönelik şiddet bütün ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de yaygın olarak görülen toplumsal bir sorundur. Kadına yönelik şiddet Batı’da 1970’li yıllarda, Türkiye’de ise 1980’li yılların sonunda, hukukun ve akademik araştırmaların konusu haline gelmiştir. Kadın Konukevleri ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde kurulan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) kadına karşı şiddetle mücadelede önemli rol oynamaktadır. Bu kurumlar şiddet mağduru kadınların sosyal, psikolojik, ekonomik açıdan güçlendirilmesi, hukuki yönden destek verilmesi ve yeni bir başlangıç yapabilmeleri için onlara rehberlik edilmesi amacıyla hizmet vermektedirler.

Çalışmanın amacı kadına yönelik şiddeti önlemede devlet tarafından açılan kurumların üstlendikleri roller, bu rollerin uygulamada kadınlara sağladığı yararlar ve şiddet mağduru kadınların topluma kazandırılmasında üstlendikleri görevleri araştırmaktır. Trabzon Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü bünyesinde hizmet veren Trabzon Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi ve Kadın Konukevi araştırma yapılacak kurumlardır.

Araştırma Trabzon ilinde bulunan Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi ile Kadın Konukevinden hizmet alan kadınlar araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Bu çalışmada, şiddet gördüğü gerekçesiyle bu kurumlara gelen toplam 60 şiddet mağduru kadına verilen sosyal hizmetler değerlendirilmeye çalışılmıştır. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan soru formu uygulanarak elde edilmiştir. Soru formları katılımcılara yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 24 programı kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadına Yönelik Şiddet, Kadın Konukevleri, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi

Jel Kodları: Z0, Z1, Z18

SOCIAL SERVICES GIVEN TO VICTIMS OF VIOLENCE: CASE of TRABZON

ABSTRACT

As in all countries, violence against women is a social problem also widely seen in Turkey. violence against women in the West in the year 1970, while in Turkey at the end of the 1980s, has become the subject of academic research and the law. Women's Shelters and Violence Prevention and Monitoring Centers (VPMC) established under the Ministry of Family, Labor and Social Services play an important role in combating violence against women. These institutions serve to empower women who are victims of violence in terms of social, psychological and economic aspects, to provide legal support and to guide them so that they can start a new beginning.

The aim of the study is to investigate the roles of institutions opened by the state in preventing violence against women, the benefits of these roles for women in practice, and the roles they undertake in reintegrating women

¹ 2018 yılında hazırlanan Kadına Yönelik Şiddeti Önlemede “Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi” (ŞÖNİM) ve Kadın Konukevinin Rolü: Trabzon İli Örneği adlı Yüksek Lisans tezinden türetilmiştir.

² Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yaşlı Bakımı Programı, kubra_yvz_03@hotmail.com

³ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Siyaset ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı

victims of violence into society. Trabzon Violence Prevention and Monitoring Center and Women's Guest House, which serve under the Trabzon Provincial Directorate of Family Labor and Social Services, are the institutions to be researched.

The research universe of the study consists of women who receive service from the Violence Prevention and Monitoring Center and Women's Shelter under the Provincial Directorate of Family Labor and Social Services in Trabzon. In this study, the social services provided to 60 women victims of violence who came to these institutions on the grounds of being subjected to violence were tried to be evaluated. Research data were obtained by applying the questionnaire prepared by the researchers. Questionnaires were applied to the participants using face-to-face interview technique. SPSS 24 program was used in the analysis of the data obtained.

Keywords: Violence Against Women, Women's Guest House, Violence Prevention and Monitoring Center

Jel Codes: Z0, Z1, Z18

1. GİRİŞ

Son yıllarda sık sık gündeme gelen kadına yönelik şiddet, tüm dünyada yaygın olan en önemli toplumsal meselelerden birini teşkil etmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün on farklı ülkeden 24.097 kadını yapmış olduğu çalışmada şiddetin, ırk, kültür, ülke, tarih farklılığı olmaksızın tüm dünyada yaşanan, gittikçe artan ve çoğunlukla bireyin en yakınından gelen davranış olduğu ortaya çıkmıştır (Hatipoğlu, 2008: 98). Toplumsal bir sorun olmasının yanında kadına yönelik şiddet; kadının enerjisini tüketen, fiziksel sağlığını tehlikeye atan ve özsaygısını kemiren bir sağlık problemi olarak da karşımıza çıkmaktadır. Batı'da 1970'li yılların başında Türkiye'de ise 1980'li yılların sonunda bu sorun akademik araştırmaların ve hukukun konusu haline gelmeye başlamıştır.

Şiddet eylemlerinin çoğunlukla problem çözme yönteminin bir parçası olarak kabul edilmekte bu algıyı kültürel kaynaklar desteklemektedir. Destekleyen kültürel unsurların başında ataerkillik ve erkeklığe ilişkin algılar yer almaktadır (Kızmaz, 2006: 249- 257). Ataerkillik, kadınların bağımlılığı sonucunu doğuran bir dizi kültürel ve kurumsal uygulamayı ele alan bir kavramdır (Çelik, 2017: 56). Kadınların toplumsal olarak erkekler göre daha az hakka, güce ve özgürlüğe sahip olmasıdır. Ataerkillik dinden töreye pek çok alanda kendini göstermekle birlikte toplumsal davranışlarımızı da yönlendirmektedir (Güleker Törer, 2020: 28). Erkek egemenliğinin hüküm sürdüğü toplumsal yapıyı ifade eden ataerki, kadınlık ve erkeklik rollerinin erkek iktidarı odağında oluştuğu, kadının ikincilleştirildiği, derin bir değerlendirmede aslında erkeğinde başka "güçlü" erkekler tarafından ezildiği bir yapıyı anlatmaktadır (Çelik, 2017: 56).

Kadına yönelik şiddet kadınları olduğu kadar toplumları da etkilemekte, bireylerde ve toplumlarda ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Kadına yönelik şiddetle ilgili yapılan çalışmalar hem küresel boyutta hem de ülkemizde bu sorunun ciddiyetini gözler önüne sermektedir.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'nün 2019 yılında Kadına Yönelik Şiddeti Önleme Raporu'na göre dünya çapında her üç kadından biri partnerinden veya partner dışı kişilerin fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Dünya ölçeğinde hayatlarında hayatlarının bir döneminde en az bir kere şiddete maruz kalmış kadınların oranı Kuzey Amerika'da %7-32, Güney Amerika ve Karayiplerde %14- 38, Afrika'da %6-64, Asya'da %6-67 ve Okyanusya'da %17- 68, Avrupa'da %13-46'dır (Kara ve Uluç, 2019: 1570).

Kadına yönelik aile içi şiddet dünyadaki en yaygın insan hakları ihlallerinden biridir. Avrupa'da kadınların % 12 ila % 15'i günlük yaşamlarında aile içi şiddetle karşı karşıya kalmaktadır (Ahmedshina, 2020: 14). Dünya genelinde kadınların %30 yakınları tarafından fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalmaktadır (Roesch, 2020: 1).

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun (UNFPA) 2021 Dünya Nüfus Raporu'na göre, gelişmekte olan 57 ülkede kadınların yarısı cinsel ilişkiye girme, doğum kontrol yöntemi kullanma veya sağlık hizmeti alma konularında karar verme hakkına sahip olmadığı, 20 ülke veya bölgede, bir erkeğin tecavüz ettiği kadın veya kız çocukla

evlenmesi durumunda cezadan kurtulmasını sağlayan ‘tecavüzcünle evlen’ yasalarının olduğu, 43 ülkede evlilik içi tecavüz (eş tarafından tecavüz) konusunu ele alan bir mevzuatın olmadığı, 30'dan fazla ülke, kadınların ev dışında dolaşma hakkının sınırlandırıldığı ve kız çocuklarında daha fazla olmak üzere, engelli kız ve erkek çocukların cinsel şiddete maruz kalma olasılıkları diğer çocuklara oranla yaklaşık 3 kat daha fazla olduğu raporda açıklanmıştır (UNFPA, 2021).

Cinsiyetler arasında en yaygın görülen erkeğin kadına uyguladığı şiddet sorununun çözülebilmesi için inşa edilen kurumlar, sivil toplum kuruluşları bünyesinde faaliyetlerini organize ettikleri gibi kamu kurumlarında kamusal hizmet veren birimler şeklinde faaliyetlerini yürütmektedir. Bu kamusal kurumların başında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı hizmet veren ‘Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi’ ve ‘Kadın Konukevi’ gelmektedir. Bu kurumlar şiddet mağduru kadınların sosyal, psikolojik, ekonomik açıdan güçlendirilmesi, hukuki yönden destek verilmesi ve yeni bir başlangıç yapabilmeleri için onlara rehberlik edilmesi amacıyla hizmet vermektedirler.

Kadına yönelik şiddet konusunda yapılan bu araştırma Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne bağlı olan Trabzon ilinde bulunan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi ve Kadın Konukevinden hizmet alan şiddet mağduru kadınları kapsamaktadır. Yapılan çalışmada kadına yönelik şiddeti ve kadın cinayetlerini önlemek için devlet tarafından açılan bu kurumların üstlendiği roller, bu rolleri uygulama noktasında kadınlara sağladığı yararlar ve kadınları topluma kazandırma noktasında yapılan faaliyetlerin tespit edilmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

2. KADINA YÖNELİK ŞİDDET

İnsanlık tarihi ile eşdeğer bir geçmişe sahip olan şiddet kavramı hem ferdi hem de sosyal unsurları içerisinde barındırmaktadır. Özünde saldırganlık duygusu yatan şiddet, iç ve dış etkenlerin rol oynaması ile birlikte çoğunlukla öğrenilen bir davranış modelidir (Kafadar ve Seklikoğlu, 2019: 643). Sosyalleşme sürecinde öğrenilebilen şiddetin gerek ferdi gerek sosyal durumu ile sık sık karşılaşmaktadır (Aktaş ve Uyanık, 2016: 34). Kadının konumuna yönelik sahip olunan algı daha küçük yaşlardan itibaren zihinlere yerleşmekte ve nesiller boyu aktarılmaktadır (Genç vd., 2019: 392). Kadına yönelik şiddetin ortaya çıkmasında köklü bir ataerki sistemin etkilerinin olması ile birlikte, değişen toplumsal koşullar ve değer yargılarına bağlı olarak yeni faktörlerde etkili olmaya başlamıştır (Doğrucan ve Yıldırım, 2020: 130).

Kadına yönelik şiddet, çeşitli düzeylerde küresel olarak karşılaşılan ortak bir sorun olmakla birlikte şiddetin bu türünün bireysel ve toplumsal sonuçları bulunmaktadır (Kandemirci ve Kağnıcı, 2014: 2). Kadına yönelik şiddetin en genel geçer tanımlanmasına bakıldığında 1993 Kadınlara Yönelik Şiddetin Bertaraf Edilmesi Sözleşmesi’nde kadına şiddet “...ister kamusal ister özel hayatta olsun ... tehdit etme, zorlama veya özgürlükten keyfi olarak yoksun bırakma dahil olmak üzere fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar veya acı verme sonucu doğuran veya bu sonucu doğurması muhtemel olan cinsiyete dayalı her türlü şiddet eylemi...” olarak tanımlanır (Taşdemir Afşar, 2015: 749).

2012 yılında resmi gazetede yayımlanan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’da şiddet kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğünün isteğe bağlı engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranış şeklinde tanımlanmıştır (Resmi Gazete, 2012).

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) şiddeti, mevcut gücü yerinde olan kişi, kişiler veya toplumların, bilinçli olarak mevcut olan gücü, kendinden olmayan kişi, kişiler veya toplumlar üzerinde bir gözdağı şeklinde uygulaması, sonucunda ise fiziksel, psikolojik, duygusal, ekonomik ve sosyolojik kötü sonuca sebep olması biçiminde tanımlanmaktadır. Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi şiddet çok farklı etkilere sahip, birçok yönü içinde barındıran bir olgudur. Bu olgu çeşitli şekillerde bölümlendirilmektedir. Şiddet anlamı itibarıyla en genel iki

şekilde ayrıştırılmıştır. İki kitlelere, gruplara ve toplumlara uygulanan ikincisi ise bireye, ferde uygulanan şiddet şeklindedir (Ediz ve Altan, 2017: 399).

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda şiddet tanımına baktığımızda cebir ve şiddet korkutma ve tehdit bir tutulmuş ve 28. Maddede şöyle yer bulmuştur: “Karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir ve şiddet veya muhakkak ve ağır bir korkutma veya tehdit sonucu suç işleyen kimseye ceza verilmez. Bu gibi hâllerde cebir ve şiddet, korkutma ve tehdidi kullanan kişi suçun faili sayılır.” (TCK, 2004).

Kadının maruz kaldığı şiddetin tarihine baktığımızda ilk olarak şiddet, “dayak yiyen kadın” veya dayağa maruz kalmış kadın” şeklindeki söylemlerle dile getirilmektedir (Boyacıoğlu, 2016: 127). Gültekin ve Şahin kadına yönelik şiddeti; cinsiyet ayrımcılığına dayanan ve cinsiyet temelli sırf kadın oldukları için karşı cins yani erkekler tarafından gerçekleştirilen bir eylem olarak tanımlamaktadır (Gültekin ve Şahin, 2015: 33). Ayman ve Şenol da kadına yönelik şiddeti tüm dünyada görülen evrensel bir problem olarak görmekte ve temel insan hak ve özgürlüklerinin çiğnenmesi şeklinde ifade etmektedir. Aynı zamanda erkek ve kadın arasındaki gücün farklı olmasının bir getirisi olarak cinsiyete dayalı şiddet görülmektedir (Ayman ve Şenol, 2015: 17).

Aile içerisinde, aile üyeleri tarafından kadına uygulanan şiddet 1950’li yıllara değin hiçbir şekilde ciddiye alınacak, önem verilecek bir vaziyet olarak değerlendirilmemiş ve bilimsel açıdan ele alınıp incelenmemiştir. Fakat 1970’li yıllara gelindiğinde kadının maruz kaldığı şiddet ciddiye alınmaya ve incelenmeye başlanmıştır (Vatandaş, 2003). 1970’lere kadar bilimsel ortamda kadının maruz kaldığı şiddetin dile getirilmemesinde ve incelememesinde eşler arasında yaşanan şiddetin normal kabul edilmesi, kadına yönelik şiddet sorununun inkâr edilmesi etkili olmuştur. 1970’lerde gündeme gelmiş ve Vietnam Savaşı’ndan sonra kadına yönelik şiddete toplumsal bir reaksiyon gösterilmeye başlanmış ve kadın hareketi güçlenmiştir (Altun, 2016: 6).

Kadın hareketleri; toplumsal cinsiyetin oluşturduğu şiddetle savaşmak ve şiddeti ortadan kaldırmak için oluşturulmuş mücadele metotları şeklinde algılanabilir. Kadına yönelik şiddete bir başkaldırı olarak Türkiye’de gelişen kadın hareketi, Batı’da güçlenen 2. dalga feminizmin tesirleri, 1980’de yaşanan askerî darbeye sol ideolojinin sarsılması sonucunda ortaya boş bir ideolojik saha çıkmasıyla kadın hareketi güçlenmeye başlamıştır. 1980’li yılların ilk zamanlarında İstanbul ve Ankara şehirlerinde küçük küçük ekipler halinde bilinç artırma görüşmeleri kadınlar tarafından yapılmaya başlanmıştır. Ardından 1990 yılı sonrası şiddetle mücadelede kurumsallaşma başlamış ve etkin kadın lobilerini muhtemel kılan bir dayanışma süreci başlamıştır. İlk mücadele kampanyası 1986 yılında Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi’nin fiilen uygulanması amacı ile toplanan imza kampanyası olmuştur. Gerçekleşen kampanyaya artı olarak 1987 yılında Dayağa Karşı Kampanya ve bu konuyla bağlantılı bir dizi hareket devamında gerçekleşmiştir. 17 Mayıs 1987 yılında “Dayağa Karşı Dayanışma Yürüyüşü” birçok kadının katıldığı, kadınların özel sahada karşılaştıkları şiddeti kamusal sahada dile getirdikleri ilk sokak yürüyüşü olmuştur (Altınay ve Arat, 2007: 17-18).

Kadına karşı gerçekleşen şiddetin, tüm ülkelerde, az gelişmiş, gelişmiş ya da gelişmekte olma seviyelerine bakılmaksızın görülen ehemmiyetli bir toplumsal sorun olarak ortaya çıktığı ifade edilmektedir. Bu problemin çeşitli ülkelerde çeşitli şekillerde ortaya çıktığı görülse de umumi olarak fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet olarak 4 farklı şekilde sınıflandırılmaktadır (Ediz ve Altan, 2017: 400). Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün yayınladığı “Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı”nda şiddet türlerini fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet şeklinde sınıflandırmıştır. Bu sınıflandırmalar şu şekilde açıklanmaktadır (Civelek, 2008: 7-8):

- Fiziksel Şiddet: Tokat atma, tekmelemek, yumruklamak, hırpalamak, kolunu bükme, boğazını sıkma vb. şeklinde tanımlanmaktadır.
- Psikolojik Şiddet: Bağırma, korkutma, küfretme, tehdit etme, hakaret etme, ailesiyle akrabalarıyla, komsuları, arkadaşlarıyla ya da başkalarıyla görüştürmemek, eve kapatma, küçük düşürme, başka kadınlarla kıyaslamak vb. şeklinde tanımlanmaktadır.
- Cinsel Şiddet: Evli olduğu kişi bile olsa kadını istemediği yerde, istemediği zamanda ve istemediği biçimde cinsel ilişkiye zorlamak (tecavüz), başkalarıyla cinsel ilişkiye zorlamak, cinsel organlara zarar vermek,

çocuk doğurmaya ya da doğurmamaya, kürtaja, enseste (akrabalar arası cinsel taciz ve tecavüz), fuhuşa zorlamak, zorla evlendirmek vb. şeklinde tanımlanmaktadır.

• Ekonomik Şiddet: Para vermemek veya kısıtlı para vermek, kadının mallarını ve diğer gelirlerini elinden almak, çalışmasına izin vermemek, istemediği işte zorla çalıştırmak, çalışıyorsa iş hayatını olumsuz etkileyecek kısıtlamalar getirmek vb. şeklinde tanımlanmaktadır.

3. AİLE ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞININ HİZMETLERİ

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmet Bakanlığı, sosyal hizmetler ve aile işlerinden mesul T.C. Cumhurbaşkanlığına bağlı faaliyet yürütmektedir. 27/05/1934 tarihinde 2450 sayılı “İktisat Vekaleti Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanun” ile bakanlık içerisinde “İş ve İşçiler Bürosu” olarak ilk kez temelleri inşa edilmiştir. 22/06/1945 tarih ve 4763 sayılı “Çalışma Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun” çıkarılmıştır. 09/07/2018 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile “Aile ve Sosyal Politikalar” ile “Çalışma ve Sosyal Güvenlik” bakanlıklarının teşkilat kanunlarındaki düzenlemeyle iki bakanlık, "Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı" adı birleştirilmiştir. 10/07/2018 tarihin de bakanlığın adı "Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı" olarak değiştirilmiştir (Anadolu Ajansı, 2018).

Bakanlığın birimleri;

- Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Avrupa Birliği ve Mali Yardımlar Dairesi Başkanlığı
- Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
- Çalışma Genel Müdürlüğü
- Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü
- Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı
- Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- İç Denetim Başkanlığı
- İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
- Personel Dairesi Başkanlığı, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı
- Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü
- Strateji Geliştirme Başkanlığı
- Şehit Yakınları ve Gaziler Genel Müdürlüğü
- Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü'dür (AÇSHB, 2019).

3.1. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM)

6284 numaralı “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun” kapsamı içerisinde kuruluşu, vereceği hizmetler, yürüteceği faaliyetler belirtilen Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM), bu kanunla düzenlemesi yapılmış kuruluşlardır. Bu merkezlerde (ŞÖNİM) alanlarında uzman personeller görev yapmakta, tercih olarak kadın personeller çalıştırılmaktadır. ŞÖNİM'ler şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetleri verilmekte olup çalışmalarını tek kapı sistemi ile yedi gün yirmi dört saat esasına göre yürüten, insan onuruna yaraşır etkili ve süratli hizmet sunumu sağlayan, kadının ekonomik, psikolojik, hukuki ve sosyal olarak güçlendirilmesi odaklı merkezlerdir (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2019).

ŞÖNİM'e başvuru yolları ve yönlendirmeler; kişisel başvuru, kolluk refakati ve yönlendirilmesi, hâkim kararı, haber kaynaklı, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarından, üçüncü şahısların ihbarı, kamu kurum ve kuruluşları ve ALO 183 bildirimleri ile yapılmaktadır (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2017).6284 numaralı Kanununun 15 ve 16'ncı maddelerinde korunan kişiye ve şiddet uygulayan kişiye yönelik ŞÖNİM'lerde faaliyet gösteren hizmetler üç temel başlıkta belirlenmiştir. Bunlar, "Şiddetin önlenmesi ve tedbir kararlarının izlenmesine yönelik hizmetler", "Şiddet mağduru kişilere yönelik hizmetler" ve "Şiddet uygulayan/uygulama ihtimali bulunan kişilere yönelik hizmetler" şeklindedir. ŞÖNİM'lerde gerek şiddet mağduruna gerek şiddet uygulayan ya da uygulama ihtimali bulunan kişilere merkez bünyesinde:

- Koordinasyon hizmetleri
- Hukuki destek hizmetleri
- Sağlık destek hizmetleri
- Eğitim destek hizmetleri
- Çağrı Destek hizmetleri
- Psiko-sosyal destek hizmetleri sunulması yer almaktadır (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2019).

Ülkemizde 2012 yılında pilot uygulama olarak açılmaya başlayan ŞÖNİM'ler günümüzde şiddeti ve şiddetin ortaya çıkardığı olumsuzlukların ortadan kaldırılması noktasında üstlendiği görevlerden dolayı Ekim 2018 itibarıyla 79 ilde hizmet verilmeye başlanmış olup, 81 ile yaygınlaştırılması çalışmaları devam etmektedir.

3.2. Kadın Konukevleri (KKE)

Türkiye'ye nazaran dünya genelinde kadın konukevleri daha erken ortaya çıkmış olup ülkemizde bir kamu kurumu tarafından açılan ilk kadın konukevi Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu bağlı olarak 1990 yılında hizmet vermeye başlamıştır (Karatay vd., 2008: 45). Belediye desteğiyle Kadın Dayanışma Vakfı tarafından bağımsız ilk kadın konukevi 1993 yılında Ankara'da açılmıştır. Şu anda şiddette maruz kalmış kadınlara barınma hizmeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (AÇSHB), Belediye, Göç İdaresi ve Sivil Toplum Kuruluşlarına bağlı kadın konukevlerinde sunulmaktadır (Çiltaş ve Çarlık Var, 2019: 16).

05.01.2013 tarih ve 28519 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Yönetmeliğinde, Konukevi: Fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik ve sözlü istismara veya şiddete uğrayan kadınların, şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanmak suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri ve kadın konukevi, sığınmaevi, kadın sığınağı, kadınevi, şefkatevi ve benzeri adlarla açılmış ya da açılacak yatılı sosyal hizmet kuruluşu olarak tanımlanmaktadır.

Kamuya bağlı ilk kadın konukevi Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı olarak 1990 yılında İzmir ve Ankara illerinde hizmete açılmıştır. Ülkemizde sivil toplum kuruluşlarına bağlı ilk kadın sığınmaevi Kadın Dayanışma Vakfı tarafından 1993 yılında hizmete açılmıştır. 633 sayılı KHK ile kadın konukevleri, KSGM'nin yetki ve sorumluluğuna bırakılmış olup mülga edilen Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı 101 kadın konukevi; İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne bağlı 1 kadın konukevi; sivil toplum kuruluşlarına bağlı 1 ve yerel yönetimlere bağlı 33 olmak üzere ülke genelinde toplam 136 konukevi toplam 3.434 kapasite ile hizmet vermektedir (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2017).

05.01.2013 tarih ve 28519 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe giren Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi yönetmeliği kapsamında Kadın Konukevinin fiziki koşulları(madde 8), başvuru(madde 11), kabul(madde 12), yararlanma(madde 13), kalış süresi(madde 14), giriş çıkış saatleri (madde 15), güvenlik önlemleri(madde 16), gizlilik(madde 17), sunulacak hizmetler(madde 19), beslenme(madde 21), çocuklar(madde 22), harçlık ve yardım(madde 23), eğitim giderleri(madde 25) ve konukevinden ayrılma(madde 28) konularına yer verilmiştir.

4. YÖNTEM

Kadına yönelik şiddeti önlemek için devlet tarafından açılan kuruluşların üstlendikleri roller, bu rollerin uygulanmasında kadınlara sağlayacağı yararlar ve kadınları topluma kazandırmada üstlendikleri görevleri araştırmak amacıyla çalışma planlanmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Eğitim Yayın Daire Başkanlığından izin alınmıştır. Verilen izin tarihleri içerisinde Trabzon Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne bağlı Şiddet Önleme ve İzleme Merkezine ve Kadın Konukevine başvuran şiddet mağduru kadınların sosyo-demografik özellikleri, şiddet öyküleri, şiddet mağduru kadınlara verilen hizmetler ve bu hizmetleri sağladığı yararlar araştırılmıştır.

Çalışmanın araştırma evrenini kuruma başvuru yapmış kadınlar oluşturmaktadır. ŞÖNİM'de 2016 yılında 898, 2017 yılında 875, Kadın Konukevinde ise 2016 yılında 105, 2017 yılında ise 97 şiddet mağduru kadın bu kurumlardan hizmet almak için başvuruda bulunmuştur. Araştırma yapılan kurumlardan Kadın Konukevinin kapasitesi ve araştırmaya verilen izin tarihi göz önüne alınarak 30 kadınla çalışma yapılmasına karar verilmiştir. Kadın konukevi ile Şiddet Önleme ve İzleme Merkezinin verdiği hizmetler değerlendirileceği için bu iki kurumun örneklem sayıları eşitlenmiştir. Tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen Trabzon Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne bağlı Şiddet Önleme ve İzleme Merkezinde 30 kadın, Kadın Konukevinde 30 kadın olmak üzere toplam 60 şiddet mağduru kadın çalışma grubunu oluşturmuştur.

Araştırma teorik ve uygulamalı olarak iki kısımdan oluşmaktadır. Araştırmanın teorik kısmı için kadına yönelik şiddet üzerine oluşturulmuş literatür taranmış, konuyla ilgili kitap, makale, yüksek lisans ve doktora tezleri incelenmiş, internetten konuyla ilgili linklere ulaşılmıştır. Araştırmanın uygulama kısmında ise araştırmaya katılmayı kabul eden, şiddet mağduru 60 kadın ile anket uygulaması yüz yüze yapılmıştır. Araştırma ASPB Eğitim ve Yayın Daire Başkanlığından alınan izin doğrultusunda belirtilen araştırmaya başlanmış ve verilerin toplanması aşamasında gönüllülük ve gizlilik ilkesi içerisinde veri toplamaya özen gösterilmiştir.

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 24.0 paket programı kullanılarak frekans tabloları oluşturulmuştur. Elde edilen verilerden hareketle frekans dağılımını sayısal olarak özetleyen değerler betimsel istatistik yöntemiyle analiz edilmiştir.

5. BULGULAR**5.1. ŞÖNİM Verileri ve Bulguları**

Trabzon Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı ŞÖNİM 2017 tarihinde açılmıştır. ŞÖNİM'de 1 idari personel, 1 psikolog ve 1 sosyal çalışmacı, 1 satın alma memuru, 1 polis memuru, 3 veri giriş görevlisi, 4 danışma görevlisi, 4 güvenlik görevlisi, 3 temizlik görevlisi ve 1 teknisyen bulunmaktadır. Toplam 20 personel görev almaktadır. İlk adım biriminin 10 kapasitesi bulunmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Dağılımları

Yaş Aralıkları	N	%
16-21	7	23,33
22-30	10	33,33
31-40	9	30,0
41 ve üzeri	4	13,33
Toplam	30	100,0

Tablo 1. incelendiğinde çalışmaya katılan kadınların %23,33'ü 16-21, %33,33'ü 22-30, %30'u 31-40 yaş arası ve %13,33'ünün 41 ve üzerinde yaşa sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların Medeni Hal Değişkenine Göre Dağılımları

Medeni Hal	N	%
Hiç Evlenmemiş	6	20,0
Boşanmış	3	10,0
Birlikte Yaşıyor	0	0
Dini Nikahlı Evlilik	3	10,0
Resmi Nikahlı Evlilik	18	60,0
Toplam	30	100,0

Tablo 2. incelendiğinde ankete katılan kadınların medeni durum bakımından, %20'sinin hiç evlenmediği, %10'unun boşanmış olduğu, %10'unun dini nikâhlı evli olduğu ve %60'ının resmi nikâhlı evli olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 3. Katılımcıların Evlenme Şekilleri Değişkenine Göre Dağılımları

Evlenme Şekli	N	%
Görücü usulü evlilik	7	29,17
Severek evlilik	7	29,17
Kaçarak evlilik	9	37,5
İstemeyerek/ zorla evlilik	1	4,17
Toplam	24	100,0

Tablo 3. incelendiğinde 30 katılımcıların 6'sının evli olmadığı diğer katılımcıların ise; %29,17'sinin görücü usulü evlendiği, %29,17'sinin severek evlendiği, %37,5'inin kaçarak evlendiği ve %4,17'sinin istemeyerek

zorlan evlendiği gözlemlendi. Başvuran müracaatçıların en fazla evlenme şekli olarak kaçarak evlenmeyi kullandıkları ortaya çıkmıştır.

Tablo 4. Katılımcıların Eşi ile Akrabalık Değişkenine Göre Dağılımları

Eşiyle Akrabalık	N	%
Akrabalık Bağı Var	7	29,17
Akrabalık Bağı Yok	17	70,83
Toplam	24	100,0

Tablo 4. incelendiğinden ankete katılan katılımcıların 24'ünün evli olduğu, %29,17' sinin eşleriyle akrabalık bağının olduğu, %70,83'ünün akrabalık bağının olmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 5. Katılımcıların Şiddet Uygulayan Eşlerini Şikâyet Sayıları Değişkenine Göre Dağılımlar

Şiddet Uygulayan Eşlerini Şikâyet Sayıları	N	%
1 kez	8	32,0
2 kez	5	20,0
3 kez	7	28,0
4 ve üstü	5	20,0
Toplam	24	100,0

Tablo 5. katılımcıların, şiddet uygulayan(eşlerini) kaç kez polis ya da savcılığa şikâyet ettiği araştırıldığında, %32'sinin 1 kez, %20'sinin 2 kez, %28'inin 3 kez, %20'sinin 4 kez ve üzeri şikâyette bulunduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 6. Katılımcıların Adli Muayene Raporu Değişkenine Göre Dağılımlar

Adli Muayene Raporu	N	%
Evet, Rapor Aldım	22	73,33
Hayır, Rapor Almadım	8	26,66
Toplam	30	100,0

Tablo 6. incelendiğinde ŞÖNİM'den hizmet alan kadınların, uygulanan şiddet nedeniyle adli muayene raporu alıp almadığı araştırıldığında %73,33'sinin rapor aldığı, %26,66'ünün rapor almadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 7. Katılımcıların Tedbir Kararının Varlığı Değişkenine Göre Dağılımlar

Tedbir Kararının Varlığı	N	%
Tedbir Kararı Var	15	50,0
Tedbir Kararı Yok	15	50,0
Toplam	30	100,0

Tablo 8. Katılımcıların Tedbir Kararının Nasıl Alındığı Değişkenine Göre Dağılımlar

Tedbir Kararının Nasıl Alındığı	N	%
Kendi talebim	3	20,0
ŞÖNİM	7	46,67
Kolluk görevlileri tarafından	4	26,67
Cumhuriyet Savcısı	1	6,67
Toplam	15	100,0

Tablo 7 ve 8 incelendiğinde, ŞÖNİM'e giden kadınlarda tedbir kararının varlığı, %50'sinde tedbir kararının olduğu, %50'sinde ise tedbir kararının olmadığı görülmüştür. Aynı şekilde tedbir kararının kimin başvurusu üzerine verildiği araştırıldığında, %46,67'sinin ŞÖNİM, %26,67'sinin kolluk görevlileri, %20'sinin kendi talebi ve %6,67'sinin ise Cumhuriyet Savcısı tarafından verildiği ortaya çıkmıştır.

Tablo 9. Katılımcıların ŞÖNİM'e Başvuru Zamanı Değişkenine Göre Dağılımlar

ŞÖNİM'e Başvuru Zamanı	N	%
Hemen başvurduğum	2	6,67
1 hafta sonra başvurduğum	0	0
1 ay sonra başvurduğum.	0	0
1 yıl sonra başvurduğum.	0	0
Bütün yolları denedim en son çare olarak başvurduğum	28	93,33
Toplam	30	100,0

Tablo 9. incelendiğinde katılımcıların, şiddete maruz kaldıktan sonra ne kadar süre sonra ŞÖNİM'e başvurdukları araştırıldığında, %93,33'ünün bütün yolları denedikten sonra en son çare olarak başvurduğu, %6,67'sinin ise hemen başvurduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 10. Katılımcıların ŞÖNİM'e Hangi Yönlendirme İle Geldiği Değişkenine Göre Dağılımlar

ŞÖNİM'e Yönlendirme	N	%
Kişisel başvuru	13	43,33
Kolluk refakati ya da yönlendirmesi	16	53,33
Hâkim kararı	0	0
Haber kaynaklı	0	0
Yerel yönetimler ve sicil toplum kuruluşlarından	0	0
Üçüncü şahısların ihbarı	0	0
Diğer sığınma evlerinden nakil	0	0
Kamu kurum ve kuruluşları	0	0
ALO 183 bildirimini	1	3,33
Toplam	30	100,0

Tablo 10 incelendiğinde ŞÖNİM'e giden kadınlara, hangi yönlendirmelerle ŞÖNİM'e gittikleri araştırıldığında, %53,33'ünün kolluk refakati ya da yönlendirmesi, %43,33'ünün kişisel başvuru ve %3,33'ünün ise ALO 183 bildirimini gibi yönlendirmeler ile gittiği ortaya çıkmıştır.

Tablo 11. Katılımcıların ŞÖNİM' deki Hizmet/Hizmetler Değişkenine Göre Dağılımlar

ŞÖNİM'deki Hizmet/Hizmetler	Katılımcılar	N (%)
Kadın Konukevi hizmeti	Evet	1(3,33)
	Hayır	29(96,66)
İş ve meslek edindirme	Evet	8(26,66)
	Hayır	22(73,33)
Hukuki süreçlerle ilgili bilgi ve destek verilmesi	Evet	10(33,33)
	Hayır	20(66,66)
Tebdir kararının alınması ve uygulanması	Evet	10(33,33)
	Hayır	20(66,66)
Psiko-sosyal destek verilmesi	Evet	28(93,33)
	Hayır	2(6,66)
Yönlendirme ve rehberlik hizmeti verilmesi	Evet	29(96,66)
	Hayır	1(3,33)
Sosyal Ekonomik Destek hizmeti bağlanması	Evet	4(13,33)
	Hayır	26(86,66)

Tablo 11 incelendiğinde ŞÖNİM' e giden kadınların ŞÖNİM de hangi hizmet/hizmetlerden yararlandıkları araştırıldığında, %3,33'ünün kadın konukevi, %26,66'sının iş ve meslek edindirme, %33,33'ünün hukuki süreçlerle ilgili bilgi ve destek verilmesi, %33,33'ünün tebdir kararının alınması ve uygulanmasını sağlamak, %93,33'ünün psiko-sosyal destek verilmesi, %96,66'sının yönlendirme ve rehberlik hizmeti/hizmetlerinden yararlandıkları gözlemlenmiştir. Aynı şekilde ŞÖNİM' e giden kadınların %13,33'ünün ise Sosyal Ekonomik Destek hizmetinden faydalandırıldığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 12. Katılımcıların ŞÖNİM’de Şiddet Uygulayan Kişiye Verilen Hizmet/Hizmetler Değişkenine Göre Dağılımlar

ŞÖNİM’de Şiddet Uygulayan Kişiye Verilen Hizmet/Hizmetler	N	%
Öfke kontrolü, stresle başa çıkma, şiddeti önlemeye yönelik farkındalık sağlayarak tutum ve danışmanlık değiştirmeyi hedefleyen eğitim ve rehabilitasyon programlarına katılmasını sağlamak.	1	33,3
Alkol, uyuşturucu, uçucu veya uyarıcı madde bağımlılığının ya da ruhsal bozukluğunun olması halinde, bir sağlık kuruluşunda muayene veya tedavi olmasını sağlamak.	0	0
Meslek edindirme kurslarına katılmasını sağlamak.	0	0
Hiçbiri sağlanmadı.	29	96,6
Toplam	30	100,0

Tablo 12 ŞÖNİM’e giden kadınlarda, ŞÖNİM’de şiddet uygulayana verilecek destek hizmetlerinden hangisi/hangileri uygulandığı araştırıldığında, %3,33’üne öfke kontrolü, stresle başa çıkma, şiddeti önlemeye yönelik farkındalık sağlayarak tutum ve danışmanlık değiştirmeyi hedefleyen eğitim ve rehabilitasyon programlarına katılmasını sağladığı, %96,66’sında ise hiçbirinin uygulanmadığı ortaya çıkmıştır.

5.2. KKE Verileri ve Bulguları

Trabzon Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı Kadın Konukevi 2017 yılında 15 kapasiteli olarak hizmete açılmıştır. KKE’de 1 idari personel, sosyal serviste; 1 sosyal çalışmacı ve 1 psikolog, 2 sağlık memuru, 1 satın alma memuru, hizmet alımı; 4 güvenlik görevlisi, 1 kalorifer görevlisi, 2 temizlik görevlisi ve 1 teknisyen yardımcısı bulunmaktadır. Toplam 14 personel görev yapmaktadır.

Tablo 13. Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Dağılımları

Yaş Aralıkları	N	%
16-21	826,67	
22-30	1136,67	
31-40	516,67	
41 ve üzeri	620,0	
Toplam	30	100,0

Tablo 13. incelendiğinde çalışmaya katılan kadınların %26,67'si 16-21, %36,67'sinin 22-30, %16,67'sinin 31-40 ve %20'sinin 41 ve üzeri yaşa sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 14. Katılımcıların Medeni Hal Değişkenine Göre Dağılımları

Medeni Hal	N	%
Hiç Evlenmemiş	2	6,67
Boşanmış	8	26,66
Birlikte Yaşıyor	0	0
Dini Nikahlı Evlilik	4	13,33
Resmi Nikahlı Evlilik	16	53,33
Toplam	30	100,0

Tablo 14. incelendiğinde ankete katılan kadınların medeni durum bakımından, %6,67'sinin hiç evlenmediği, %26,66'sinin boşandığı, %13,33'ünün dini nikâhlı evli olduğu ve %53,33'ünün resmi nikâhlı evli olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 15. Katılımcıların Evlenme Şekilleri Değişkenine Göre Dağılımları

Evlenme Şekli	N	%
Görücü usulü evlilik	11	39,29
Severek evlilik	4	14,29
Kaçarak evlilik	13	46,43
İstemeyerek zorla evlilik	0	0
Toplam	28	100,0

Tablo 15. incelendiğinde 30 katılımcıların 2'sinin evli olmadığı diğer katılımcıların ise; %39,29'unun görücü usulü, %14,29'unun severek ve %46,43'ünün kaçarak evlenme yolunu seçtikleri ortaya çıkmıştır.

Tablo 16. Katılımcıların Eşi İle Akrabalık Değişkenine Göre Dağılımları

Eşle Akrabalık	N	%
Akrabalık Bağı Var	8	28,57
Akrabalık Bağı Yok	20	71,42
Toplam	28	100,0

Tablo 16. incelendiğinden ankete katılan katılımcıların 28'inin evli olduğu, %28,57'sinin eşleriyle akrabalık bağının olduğu, %71,42'sinin akrabalık bağının olmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 17. Katılımcıların Şiddet Uygulayan Eşlerini Şikâyet Sayıları Değişkenine Göre Dağılımlar

Şiddet Uygulayan Eşlerini Şikâyet Sayıları	N	%
1 kez	10	37,4
2 kez	5	14,81
3 kez	2	27,41
4 ve üstü	11	40,74
Toplam	28	100,0

Tablo 17. kadın konukevinde kalan kadınların, şiddet uygulayanı kaç kez polis ya da savcılığa şikâyet ettiği araştırıldığında %37,04'ünün 1 kez, %14,81'inin 2 kez, %7,41'inin 3 kez, %40,74'ünün 4 kez ve üzeri şikâyette bulundu ortaya çıkmıştır.

Tablo 18. Katılımcıların Adli Muayene Raporu Değişkenine Göre Dağılımlar

Adli Muayene Raporu	N	%
Evet, Rapor Aldım	23	76,67
Hayır, Rapor Almadım	7	23,33
Toplam	30	100,0

Tablo 18. incelendiğinde kadın konukevinde kalan kadınların, uygulanan şiddet nedeniyle adli muayene raporu alıp almadığı araştırıldığında %76,67'sinin rapor aldığı, %23,33'ünün ise rapor almadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 19. Katılımcıların Tedbir Kararının Varlığı Değişkenine Göre Dağılımlar

Tedbir Kararının Varlığı	N	%
Tedbir Kararı Var	18	60,0
Tedbir Kararı Yok	12	40,0
Toplam	30	100,0

Tablo 20. Katılımcıların Tedbir Kararının Nasıl Alındığı Değişkenine Göre Dağılımlar

Tedbir Kararının Nasıl Alındığı	N	%
Kendi talebim	6	33,33
ŞÖNİM	2	11,11
Kolluk görevlileri tarafından	4	22,22
Cumhuriyet Savcısı	6	33,33
Toplam	18	100,0

Tablo 19 ve 20. incelendiğinde kadın konuk evinde kalan giden kadınlarda tedbir kararının varlığı, %60'ında tedbir kararının olduğu, %40'ında ise tedbir kararının olmadığı görülmüştür. Aynı şekilde tedbir kararının kimin başvurusu üzerine verildiği araştırıldığında %22,22'sinin ŞÖNİM, %33,33'ünün kolluk görevlileri, %33,33'ünün kendi talebi ve %11,11'inin ise müdürlük tarafından verildiği ortaya çıkmıştır.

Tablo 21. Katılımcıların ŞÖNİM'e Başvuru Zamanı Değişkenine Göre Dağılımlar

ŞÖNİM'e Başvuru Zamanı	N	%
Hemen başvurduğum	1	3,33
1 hafta sonra başvurduğum	0	0
1 ay sonra başvurduğum.	2	6,67
1 yıl sonra başvurduğum.	2	6,67
Bütün yolları denedim en son çare olarak başvurduğum	25	83,33
Toplam	30	100,0

Tablo 21'de Kadın konuk evinde kalan giden kadınlarda şiddete maruz kaldıktan sonra ne kadar süre sonra ŞÖNİM'e başvurdukları araştırıldığında %83,33'ünün bütün yolları denedikten sonra en son çare olarak %6,67'sinin bir ay sonra %6,67'sinin bir yıl sonra %3,33'ünün ise hemen başvurduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 22. Katılımcıların ŞÖNİM'e Hangi Yönlendirme İle Geldiği Değişkenine Göre Dağılımlar

ŞÖNİM'e Yönlendirme	N	%
Kişisel başvuru	8	26,66
Kolluk refakati ya da yönlendirmesi	16	53,33
Hâkim kararı	0	0
Haber kaynaklı	0	0
Yerel yönetimler ve sicil toplum kuruluşlarından	0	0
Üçüncü şahısların ihbarı	4	13,33
Diğer sığınma evlerinden nakil	2	6,66
Kamu kurum ve kuruluşları	0	0

ALO 183 bildirimi	0	0
Toplam	30	100,0

Tablo 22’de kadın konuk evinde kalan giden kadınlarda, hangi yönlendirmelerle ŞÖNİM’e gittikleri araştırıldığında %53,33’ü kolluk refakati ya da yönlendirmesi, %26,66’sının kişisel başvuru, %13,33’ünün üçüncü şahısların ihbarı ve %6,66’sını ise diğer sığınma evlerinden nakil ile geldikleri gözlemlenmiştir.

Tablo 23. Katılımcıların ŞÖNİM’deki Hizmet/Hizmetler Değişkenine Göre Dağılımları

ŞÖNİM’deki Hizmet/Hizmetler	Katılımcılar	N (%)
Kadın Konukevi hizmeti	Evet	30(100)
	Hayır	0(0)
İş ve meslek edindirme	Evet	1(3,33)
	Hayır	29(96,66)
Hukuki süreçlerle ilgili bilgi ve destek verilmesi	Evet	8(26,67)
	Hayır	22(73,33)
Tebdir kararının alınması ve uygulanması	Evet	6(20,0)
	Hayır	24(80,0)
Psiko-sosyal destek verilmesi	Evet	23(76,67)
	Hayır	7(23,33)
Yönlendirme ve rehberlik hizmeti verilmesi	Evet	26(86,67)
	Hayır	4(13,33)
Sosyal Ekonomik Destek hizmeti bağlanması	Evet	4(13,33)
	Hayır	26(86,66)

Tablo 23. incelendiğinde kadın konukevinde kalan kadınların kadın konukevine gelmeden önce ŞÖNİM’den yönlendirildikleri için ŞÖNİM’de hangi hizmet/hizmetlerden yararlandıkları araştırıldığında %100’ünün kadın konukevi, %3,33’ünün iş ve meslek edindirme, %26,67’sinin hukuki süreçlerle ilgili bilgi ve destek verilmesi, %20,0’sinin tebdir kararının alınması ve uygulanmasını sağlamak, %76,67’sinin psiko-sosyal destek verilmesi, %86,67’sinin yönlendirme ve rehberlik hizmeti/hizmetlerinden yararlandıkları gözlemlenmiştir. Aynı şekilde ŞÖNİM’e giden kadınların %13,33’ünün ise Sosyal Ekonomik Destek hizmetinden faydalandırıldığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 24. Katılımcıların Kadın Konukevindeki Kadınların Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Dağılımlar

Kadın Konukevindeki Kadınların Çocuk Sayıları	N	%
1 çocuk	9	30,0
2 çocuk	4	13,33
3 çocuk ve üzeri	5	16,67
Çocuğu olmayan	12	40,0
Toplam	30	100,0

Tablo 24. incelendiğinde kadın konukevinde çocuk/çocuklarla birlikte kaldıkları araştırıldığında %30'unun bir çocuk, %16,67'sinin üç ve üzeri çocuk, %13,33'ünün ise iki çocuk ile birlikte kaldıkları, %40'ının ise çocuklu olmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 25. Katılımcıların Kadın Konukevindeki Kapasite Değişkenine Göre Dağılımlar

Kadın Konukevindeki Kapasite	N	%
Evet, Yeterli kapasite	21	70,0
Hayır, Yetersiz kapasite	9	30,0
Toplam	30	100,0

Tablo 25'te kadın konukevi kapasitesinin yeterli olup olmadığı araştırıldığında katılımcıların %70'ine göre yeterli olduğu, %30'una göre yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 26. Katılımcıların Kadın Konukevindeki Verilen Hizmet/Hizmetler Değişkenine Göre Dağılımlar

Konukevinde Verilen Hizmet/Hizmetler	Katılımcılar	N (%)
Güvenlik	Evet	22(73,33)
	Hayır	8(26,67)
Danışmanlık	Evet	18(60)
	Hayır	12(40)
Yönlendirme	Evet	29(96,67)
	Hayır	1(3,33)
Psikolojik destek	Evet	19(63,33)
	Hayır	11(36,67)
Hukuki destek	Evet	15(50)

	Hayır	15(50)
Tıbbi destek	Evet	11(36,67)
	Hayır	19(63,33)
Geçici maddi yardım	Evet	5(16,67)
	Hayır	25(83,33)
İş bulma konusunda destek	Evet	11(36,67)
	Hayır	19(63,33)
Kreş	Evet	4(13,33)
	Hayır	26(86,67)
Mesleki eğitim kursu	Evet	7(23,33)
	Hayır	23(76,67)
Grup çalışmaları	Evet	0(0)
	Hayır	30(100)
Çocuklar için burs	Evet	0(0)
	Hayır	30(100)
Sosyal, sanatsal ve sportif faaliyetler	Evet	5(16,67)
	Hayır	25(83,33)

Tablo 26’da kadın konukevinde kalan kadınlarda, kadın konukevinde sunulan hizmet/hizmetlerden hangilerinden faydalandığı araştırıldığında %73,33’ünün güvenlik, %60’ının danışmanlık, %96,67’sinin yönlendirme, %63,33’ünün psikolojik destek, %50’sinin hukuki destek, %36,67’sinin tıbbi destek, %16,67’sinin geçici maddi yardım hizmet/hizmetlerinden yararlandıkları gözlenmiştir. Aynı şekilde %36,67’sinin iş bulma konusunda destek, %13,33’ünün kreş, %23,33’ünün mesleki eğitim kursu, %16,67’sinin ise sosyal, sanatsal ve sportif faaliyetler hizmet/hizmetlerinden faydalandıkları ortaya çıkmıştır.

Tablo 27. Katılımcıların Kadın Konukevine Çocukla Birlikte Kabulün Yapılması Değişkenine Göre Dağılımlar

Kadın Konukevine Çocukla Birlikte Kabulün Yapılması	N	%
Evet, Çocuk kabulü yapılmadığı takdirde tercih etmezdim	21	70,0
Hayır, çocuk kabulü yapılmaya da tercih ederdim	9	30,0
Toplam	30	100,0

Tablo 27’de kadın konukevinde kalan kadınlarda, kadın konukevine çocuklarla birlikte kabulün yapılması bu hizmet modelini almalarında etkili olup olmadığı araştırıldığında %70’ine göre etkili olduğu, %30’una göre ise etkili olmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 28. Katılımcıların Kadın Konukevinde Harçlıkların Ödenme Şekli Değişkenine Göre Dağılımlar

Kadın Konukevinde Harçlıkların Ödenme Şekli	N	%
Evet	26	86,67
Hayır	4	13,33
Toplam	30	100,0

Tablo 28’de kadın konukevinde kalan kadınlarda, harçlıkları her ayın birinci günü peşin olarak ödenmesi açısından memnuniyet araştırıldığında %86,67’sinin bu durumdan memnun olduğu, %13,33’ünün ise memnun olmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 29. Katılımcıların Kadın Konukevinde Harçlıkların Yeterlilik Değişkenine Göre Dağılımlar

Kadın Konukevinde Harçlıkların Yeterliliği	N	%
Evet	14	46,67
Hayır	16	53,33
Toplam	30	100,0

Tablo 29’da kadın konukevinde kalan kadınların, harçlığın yeterli olup olmadığı araştırıldığında %46,67’si verilen harçlığı yeterli bulduklarını, %53,33’ü ise yetersiz buldukları ortaya çıkmıştır.

Tablo 30. Katılımcıların Kadın Konukevinin Korunaklılık Değişkenine Göre Dağılımlar

Kadın Konukevinin Korunaklılığı	N	%
Evet, Korunaklı	29	96,67
Hayır, Korunaksız	1	3,33
Toplam	30	100,0

Tablo 30’da hizmet aldıkları konukevinin korunaklı olup olmadığı araştırıldığında %96,67’sine göre korunaklı, %3,33’üne göre korunaksız olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 31. Katılımcıların Kadın Konukevinin Giriş-Çıkış Saatleri Memnunluk Değişkenine Göre Dağılımlar

Kadın Konukevinin Giriş-Çıkış Saatleri	N	%
Evet, Memnunum	25	83,33
Hayır, Memnun değilim	5	16,67
Toplam	30	100,0

Tablo 31. incelendiğinde kadın konukeviden hizmet alan kadınların, konukevinin giriş çıkış saatlerinden memnun olup olmama durumu %83,33’ünün memnun olduğu, %16,67’sinin ise memnun olmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 32. Katılımcıların Kadın Konukevinin İzin Süresi Memnunluk Değişkenine Göre Dağılımlar

Kadın Konukevinin İzin Süresi	N	%
Evet, Memnunum	30	100,0
Hayır, Memnun değilim	0	0
Toplam	30	100,0

Tablo 32’de kadın konukevi hizmetinden faydalanan kadının yazılı bildirimde bulunması kaydıyla en çok on beş gün süre ile konukevinden ayrı bir yerde kalabildiği kararının yeterliliği araştırıldığında, bu kararın yeterli olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 33. Katılımcıların Kadın Konukevinde Kalma Süresi Memnunluk Değişkenine Göre Dağılımlar

Kadın Konukevinde Kalma Süresi	N	%
Evet, Yeterli	10	33,33
Hayır, Yeterli değil	20	66,67
Toplam	30	100,0

Tablo 33’te kadın konukevinde kalma süresi ilk kabul birimine kabul edildiği tarihten itibaren en fazla 6 aydır. Gerekli görülen hallerde uzatılabilir kararının yeterliliği araştırıldığında %33,33’üne göre yeterli olduğu, %66,67’sine göre ise yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır.

6. TARTIŞMA

Tüm dünyanın problemi olan kadına yönelik şiddet, maalesef ki çok yaygın görülmekte ve yaşam biçimi haline gelmektedir. Günümüzde gerek kültür gerek kullanılan dil; kadınları bağımlı, eksik, tamamlayıcı kılmıştır ve kadınlara yaşanan çaresizliği kabullenmeleri öğretmiştir. Şiddeti ortadan kaldırmak adına yapılan tüm çalışmalar hep mağdurlar üzerinden yapılmaktadır. Bu durumda şiddet sorununun kökten çözülmemesine neden olmaktadır. Bu nedenle şiddet sorununun toplumsal olarak değerlendirilmesi müdahalelerin ise sadece mağdurları değil tüm toplumu kapsaması gerekmektedir.

Yapılan bu çalışmada şiddet mağduru kadınların, anket çalışmasına verdikleri cevaplar doğrultusunda çözümlenmeler yapılmıştır. Araştırma kapsamında ŞÖNİM’de 22-30 yaş aralığı kadınların %33,33; KKE’de 22-30 yaş aralığı kadınların %36,67 oranıyla en fazla başvuru yapan yaş aralığı olduğu görülmüştür. Konu ile ilgili olarak Çiltaş ve arkadaşının 2019 yılında yaptığı bir çalışmada KKE’deki kadınların yaşlarına ilişkin bulgular incelendiğinde %59,6’sının 35 yaş ve altında olduğu; aynı zamanda Mutlu tarafından 2019 yılında yapılan bir çalışmada ise KKE’de kalan kadınların %50,7’sinin 19-30 yaş arası oldukları bulunmuştur (Çelik , 2017) (Mutlu, 2019: 51).

Araştırma kapsamında ŞÖNİM’e başvuran kadınların medeni durumlarına bakıldığında %20’sinin hiç evlenmediği, %10’unun boşanmış olduğu, %10’unun dini nikâhlı evli olduğu ve %60’ının resmi nikâhlı evli olduğu bulunmuştur. KKE’de kalan kadınların ise; %6,67’sinin hiç evlenmediği, %26,66’sinin boşandığı, %13,33’ünün dini nikâhlı evli olduğu ve %53,33’ünün resmi nikâhlı evli olduğu bulunmuştur. Hizmetten faydalanan ve çalışmaya katılan katılımcıların çoğu evlidir. Küçükali tarafından 2016 yılında yapılan çalışma da KKE’den hizmet alan katılımcıların %69,1’inin evli, %13,6’sının bekâr, %12,3’ü boşanmış, %3,7’sinin

eşinin vefat ettiği ve %1'inin nikâhsız beraberlik yaşadığı bulunmuştur (Küçükali, 2016: 52). Ayrıca Çiltaş ve arkadaşının 2019 yılında yaptığı başka bir çalışmada ise KKE'den hizmet alan katılımcıların %50'si resmi nikâhlı, %33,3'ü boşanmış, %14,3'ü bekâr ve %2,4'ü dini nikâhlı olduğu bulunmuştur (Çiltaş ve Var, 2019: 18).

Araştırma kapsamında ŞÖNİM' de %37,5, KKE'de ise %46,43 oranıyla hizmet alan kadınların en fazla kaçarak evlendikleri gözlenmiştir. Şiddet mağduru kadınların ŞÖNİM'de %70,83; KKE'nin ise %71,42 oranında eşleri ile akrabalık bağının olmadığı görülmüştür.

Şiddet mağduru müracaatçıların şiddet uygulayana kolluk kuvvetine şikâyet oranlarına bakıldığında ŞÖNİM'de 4 kez ve üstü şikâyet edenlerin oranının %20, KKE'de 4 kez ve üstü şikâyet edenlerin oranının %40 olduğu görülmüştür. Elde edilen bu sonuca göre şiddetin tekrar eden bir eylem olduğu ve şiddet mağduru tarafından kolluk kuvvetlerine yapılan şikâyetin şiddeti önlemede etkili olmadığı değerlendirilmiştir. ŞÖNİM'den hizmet alan şiddet mağduru kadınların %50'sinin, KKE'den hizmet alan kadınların ise %60'ının tedbir kararının olduğu frekans tablolarından görülmektedir. ŞÖNİM'den hizmet alan kadınların %60'ı tedbir kararını caydırıcı bulurken, KKE'de kalan kadınların %33,33'ü tedbir kararını caydırıcı bulduğunu belirtmiştir.

Müracaatçıların ŞÖNİM'e %53,33'ünün kolluk refakati ya da yönlendirmesiyle ve %43,33'ünün kişisel başvuru ile geldiği görülmüştür. ŞÖNİM'e başvuruda bulunan müracaatçıların %93,33'ünün bütün yolları denemiş en son çare olarak kuruma başvurduğu tespit edilmiştir. Selin tarafından 2016 yılında yapılan araştırmada şiddet mağduru kadınların %34'ünün şiddet sıklığından sonra sığınma evine başvurduğu bulunmuştur (Serin, 2016: 49). ŞÖNİM'de verilen hizmetler değerlendirildiğinde %96,66 ve %93,33 oranlarıyla yönlendirme ve rehberlik hizmeti ve psiko-sosyal destek hizmetinin en fazla verilen hizmetler olduğu tespit edilmiştir. Fakat ŞÖNİM'de şiddet uygulayana da hizmet verilmesine karşılık sadece %3,33'üne "öfke kontrolü, stresle başa çıkma, şiddeti önlemeye yönelik farkındalık sağlayarak tutum ve davranış değiştirmeyi hedefleyen eğitim ve rehabilitasyon programlarına katılmasını sağlamak" hizmeti verildiği tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada müracaatçıların %60'ının kolluk refakati/yönlendirmesiyle ve %26,67'sinin kişisel başvuru ile ŞÖNİM'e geldiği görülmüştür. Başvuran müracaatçıların %83,33'ünün bütün yolları denemiş en son çare olarak kuruluşa başvurduğu tespit edilmiştir. Başvuru sonrası ŞÖNİM'in fiziki koşullarından ve görüşmelerin görüşme odasında yapılmasından memnun oldukları ifade edilmiş olup ŞÖNİM'in verdiği hizmetler değerlendirildiğinde müracaatçıların %100'ünün kadın konukevi hizmeti, %86,67'sinin yönlendirme ve rehberlik hizmeti ve %76,67'sinin psiko-sosyal destek hizmetinden yararlandığı tespit edilmiştir.

KKE'de kalan kadınların; %26,67'sinin tek kişilik, %60'ının iki kişilik ve %13,33'ünün üç ve üstü odalarda kaldığı, müracaatçıların %40'ının çocuksuz, %30'unun bir çocuklu, %13,33'ünün iki çocuklu olduğu ve %16,67'sinin üç çocuk ve üzeri çocuğa sahip olduğu bulunmuştur. Kadınların %70'i konukevi kapasitesini yeterli bulduklarını ifade edilmiştir. Hizmet alan müracaatçıların %70'i kuruluşa çocuk kabulü yapılmadıkça kuruluşu tercih etmeyeceklerini beyan etmişlerdir. KKE'de verilen hizmetlere bakıldığında; %96,67'si yönlendirme, %73,33'ü güvenlik, %63,33'ü psikolojik destek ve %60'ı danışmanlık hizmetinden yararlanmıştır. Irmak'ın 2014 yılında Bursa, Kocaeli ve Yalova illerinde KKE hizmetinden yararlanan kadınlarla yaptığı çalışmada katılımcıların %56,25'i kadın konuk evindeki hizmetlerin hepsinden yararlandıklarını, %30'u psiko-sosyal hizmetlerden, %11,25'i hukuki destek alırken %1,25'i iş bulma ve meslek edinme hizmetleri, %1,25'i ise ekonomik destek hizmeti aldıkları saptanmıştır (Irmak, 2014: 87).

KKE'den hizmet alan kadınlar; konukevinde verilen harçlıkların ödeme şekliyle memnun olmalarına karşın müracaatçıların %53,33'ü verilen harçlıkların yetersiz olduğunu düşünmektedir. KKE'nin oda ve yemek standartlarını, televizyon/gazete erişimini değerlendiren müracaatçıların çoğu, var olan koşulları çok iyi veya iyi buldukları frekans tablolarından anlaşılmaktadır. Hizmet alan kadınların, %96,67'si KKE'yi korunaklı bulduğunu, kendini güvende hissettiğini dile getirmiştir. Müracaatçılar KKE'nin izin süresinden ve giriş-çıkış saatlerinden memnun olmalarına karşın kuruluştaki kalma süresinin yeterli olmadığı düşünülmektedir. Küçükali'nin 2016 yılındaki çalışmasında KKE'de kalan kadınların verilen hizmetten memnuniyetlerine bakıldığında oldukça yüksek oranda bir memnuniyetin olduğu bulunmuştur. Memnun olanların ve olmayanların eğitim düzeyleri ve ekonomik gelişmişlikleri tercihlerin farklılaşmasında belirleyici olduğu tespit edilmiştir (Küçükali, 2016: 55).

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kadına yönelik şiddet, Dünya'da ve Türkiye'de önemli toplumsal problemlerin başında gelmektedir. Bu problem etkileri tarihsel süreç içerisinde araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Yapılan araştırmalar da kadına yönelik şiddetin ortaya çıkmasında köklü bir ataerkil sistemin etkili olduğu belirlenmiştir. Ataerkil sistem kadın ve erkeği cinsiyete dayalı bir şekilde toplumda konumlandırmaktadır. Bu konumlandırma kadını eksik, yardımcı, erkeğin himayesine ihtiyaç duyan, himaye edenin himaye edilen üstünde her türlü hakka sahip olduğu şeklinde tanımlamakta ve toplumda kadın üzerindeki erkek egemenliğini arttırmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında uluslararası sözleşmeler de taraf olmuş ve yasal düzenlemelerde bulunmuştur. Bu kapsamda şiddetle mücadele de yapılan yasal düzenlemeler içerisinde 2012 yılında yürürlüğe giren 6284 sayılı Kanun'un önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu Kanun Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına, Aile Mahkemelerine ve Kolluk Amirlerine sorumluluk yüklemektedir. Böylece şiddetle mücadele kurumsal hale getirilmiştir.

Yapılan araştırmaya göre; şiddete maruz kalan kadınların büyük çoğunluğunun 22 ile 30 yaş aralığında oldukları, kurum yardımına başvuran kadınlarda kaçarak evlenmenin yaygın olduğu ve çoğunluğunun remi nikâhli evlilik yaptıkları, şiddet mağduru kadınların sosyal hizmet kurumlarına kişisel başvurularının az olduğu, başvuruların çoğunluğunun ise kolluk refakati ile gerçekleştirildiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırma kapsamından elde edilen sonuçlardan hareketle şiddetle karşı karşıya kalan kadınların haklarının ve şiddetle karşılaştıklarında hangi kurumlara başvurabileceğinin öğretilmesi için tanıtım çalışmaları artırılarak şiddet karşısında güçlendirilmeleri sağlanmalıdır.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı olan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Kadına yönelik şiddetin önlenmesi kapsamında projeler, politikalar ve hizmetler geliştirilmektedir. Aynı zamanda 6284 sayılı Kanun, şiddet mağduru kadın ve çocuğun şiddet uygulayıcısından uzak tutulabileceği "koruma tedbir kararı" sunmakta olup günümüzde ŞÖNİM ve KKE'nin koruyucu ve önleyici hizmetlerini yaygınlaştırmıştır.

ŞÖNİM'de şiddet mağduru kadına psikolojik, hukukî vb. destekler sunulmakla birlikte mağduriyetini önlemeye yönelik rehberlik ve yönlendirmelerde de bulunmaktadır. ŞÖNİM'ler bu hizmetlerin yanında güvenlik ve barınma sorunu yaşayan mağdur kadınların KKE'ye yönlendirilmesiyle de ilgilenmektedir. ŞÖNİM'ler, KKE'nin hem gizliliklerini koruyabilmeleri hem de en uygun kadınların KKE'ye yerleştirilmeleri konusunda etkin bir role sahiptirler. Bu kurumlar, hizmet alan kadınların temel gereksinimlerinin giderilmesinin yanında güçlenme ve sosyal hayata etkin bir şekilde katılımlarının sağlanması açısından kayda değer çalışmalar yürütmektedir. Bu nedenle ŞÖNİM'ler ve KKE'ler her ilde yaygınlaştırılmalı ve ihtiyaca göre sayıları ve kapasiteleri artırılmalıdır.

Kadına yönelik şiddete ilişkin yapılan araştırmalar kapsamında, evli olan kadınların eşleri tarafından evli olmayanların ise babaları ve ağabeyleri tarafından şiddete maruz kaldıkları belirlenmiştir. Toplumun ve içinde buldukları çevrenin şiddet karşısındaki tutumlarından kaçış yolları arayan kadınlar; zaman zaman kolluk görevlilerine şikâyetle bulunmalarına rağmen sosyal çevrelerinin arabuluculuk rolünü üstlenmelerinden dolayı

kendilerine şiddet uygulayan bireylerle yeniden bir araya getirilmeye çalışılmışlardır. Bu yaşanan olaylar sonucu değiştirmemekte aksine şiddeti daha da pekiştirmektedir. Bu konudaki mağduriyetlerin ortadan kaldırılması için Kanun kapsamında sorumluluk yüklenen tüm kurumların iş birliği arttırılmalıdır.

ŞÖNİM'lerde sadece şiddet mağdurlarına değil aynı zamanda şiddet uygulayan kişilere de hizmet verilmektedir. Çalışmada şiddet uygulayan kişilere verilen hizmetlerin uygulamada aktif bir şekilde uygulanmadığı tespit edilmiştir. Bireylere uygulanan şiddetin azaltılması ve ortadan kaldırılması için şiddeti uygulayan kişilere verilen hizmetlerin de yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Şiddetle mücadelede sosyolojik, psikolojik, sosyo-ekonomik, hukuksal ve daha birçok disiplin açısından sorunun çözülmesi için çalışılmalıdır. Şiddet sorunu toplumsal olarak değerlendirilmeli müdahalelerin ve yapılan çalışmaların sadece mağdurları değil tüm toplumu kapsayacak düzeyde olması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

AİLE ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI, [Erişim Adresi: <https://www.ailevecalisma.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 20.05.2019].

AİLE ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, [Erişim Adresi: <https://kadininstatusu.ailevecalisma.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 28.05.2019].

AKHMEDSHİNA, F (2020), Violence against women: a form of discrimination and human rights violations, **Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal**,13-23.

AKKAŞ, İbrahim ve UYANIK, Zeki (2016), Kadına Yönelik Şiddet, **Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi**, 32-42.

ALTINAY, Ayşe Gül ve ARAT, Yeşim (2007), **Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet**, İstanbul: Metis Yayıncılık.

ANADOLU AJANSI (09.07.2018), "Yeni Uyum Kararnamesi İle Bazı Bakanlıkların Teşkilat Yasaları Lağvedildi", [Erişim Adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/gunun-basliklari/yeni-uyum-kararnamesi-ile-bazi-bakanliklarin-teskilat-yasalar-lagvedildi/1198717>, Erişim Tarihi: 01.11.2020].

ALTUN, Müberra (2006), Denizli İli Kırsalında Bir Sağlık Ocağı Bölgesinde 15-19 Yaş Evli Kadınların Fiziksel Şiddet Görme Durumları ve Kadınların Şiddete İlişkin Tutumları, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

AYMAN, Zelal ve ŞENOL, Nevin (2015), **Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele El Kitabı**, ECORYS Danışmanlık ve Mühendislik Ltd. Şti.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER NÜFUS FONU (UNFPA) (2021), My Body Is My Own - Claiming The Right To Autonomy And Self-Determination, [Erişim Adresi: https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/SoWP2021_Report_-_EN_web.3.21_0.pdf, Erişim Tarihi: 17.04.2021].

BOYACIOĞLU, İnci (2016), Dünden Bugüne Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet ve Ulusal Kadın Çalışmaları: Psikolojik Araştırmalara Davet, **Türkiye Psikoloji Yazıları Dergisi**, 126-145.

ÇELİK , Gizem (2017), **Öldürülen Erkek(lik)ler, Eşine Şiddet Uygulamış Cezaevindeki Erkekler**, İstanbul: NotaBene Yayınları.

ÇİLTAŞ, Çağrı ve ÇALIK VAR, Esra (2019), Kadına Yönelik Şiddet ve Kadın Konukevi Hizmetine İlişkin Bir Araştırma: Ankara Örneği, **Türkiye Sağlık Bilimleri ve Araştırma Dergisi**, 13-23.

DOĞRUCAN, Ayşegül ve YILDIRIM, Zahide (2020), Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Üzerine Bir İnceleme, **Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 122-138.

EDİZ, Ayşe ve ALTAN, Şenol (2017), Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Üzerine Bir Alan Araştırması, **Türkiye Barolar Birliği Araştırması**, 397-410.

GENÇ, Yusuf, ALTIPARMAK, İpek Beyza ve USTABAŞI GÜNDÜZ, Dilara (2019), Kadına Yönelik Şiddetin Erkekler Tarafından Değerlendirilmesi: Sakarya Örneği, **Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 391- 408

GÜLEKER TÖRER, Evin (2020), Kadına Yönelik Şiddet: Diyarbakır İl Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

GÜNTEKİN, Mücahit ve ŞAHİN, Meryem (2015), **Türkiye'de ve Dünya'da Kadına Yönelik Şiddet**, İstanbul: SEKAM.

HATİPOĞLU, Burcu (2008), Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye Anarko-Feminist Bakış: Makrodan Mikroya Sosyal Hizmet, **Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi**, 97-109.

IRMAK, Süreyya (2014), Kadın Konuk Evlerinin Kadına Yönelik Şiddeti Azaltmadaki Rollerini: Kocaeli, Bursa, Yalova Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KAFADAR, Hüseyin ve SEHLİKOĞLU, Kerem (2019), Bir Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Kadına Yönelik Şiddet Konusundaki Görüş ve Tutumları Belirlenmesi, **Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 641-664

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, [Erişim Adresi: <http://kadininstatusu.aile.gov.tr>, Erişim Tarihi: 2017].

KANDEMİRCİ, Duygu ve KAĞNICI, Dilek Yelda (2014), Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Baş Etme, **Türk Psikoloji Yazıları Dergisi**, 1-12.

KARA, Zülküf ve ULUÇ, Mehmet Ali (2019), Şiddetin Cinsiyeti: Bir Modern Toplum Anksiyetesi, **e-Sarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi**, 1566-1581.

KARASAR, Niyazi (2007). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

KARATAŞ, Sultan, ŞENER, Ülker ve OKUTAN, Nur (2008), **Kadın Sığınma Evleri Klavuzu**, Ankara: T.C. Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü.

KÜÇÜKALİ, Adnan (2016), Kadın Konukevi Müdürlüklerinden Hizmet Alan Kadınların Genel Profili Ve Kurumlardan Aldıkları Hizmetlerin Verimliliği: Erzurum, Erzincan Ve Bayburt Örneği, **Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi**, 14, 43-57.

MUTLU, Funda (2006), Aile İçi Şiddet Sürecinde Kadına Yönelik Şiddet Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

MUTLU, Rıza (2019), Aile İçi Şiddet Nedeniyle Kadın Konukevinden Hizmet Alan Kadınların Sosyo-Demografik Faktörler Açısından Değerlendirilmesi Trakya Bölgesi Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

SERİN, Sevdâ (2016), Eş Şiddetine Maruz Kalıp Sığınma Evinde Kalan Kadınlarda Bağlanma, Başa Çıkma ve Ruhsal Travma Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

ROESCH, Elisabeth, AMİN, Avni ve GUPTA, Jhumka (2020), Violence Against Women During Covid-19 Pandemic Restrictions, **BMJ (Clinical Research Edition)**, 369-370

T.C. BAŞBAKANLIK KADIN STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (2008), **Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı**, Ankara.

TAŞDEMİR AFŞAR, Selda (2015), Türkiye'de Şiddetin "Kadın Yüzü", **Sosyoloji Konferansları**, 715-753.

VATANDAŞ, Celalettin (2003), **Aile ve Şiddet Türkiye'de Eşler Arası Şiddet**, Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayınları.

YENİ CEZA ADALET SİSTEMİ TANITIM SİTESİ (2004), [Erişim Adresi: <http://www.cezabb.adalet.gov.tr/mevzuat/5237.htm>, Erişim Tarihi: 01.11.2020].